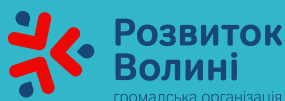

СМОГИЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ЛУЦЬКИЙ РАЙОН,
ВОЛИНЬСЬКА ОБЛАСТЬ

ЗМІСТ

Процедури участі громадян в управлінні громадою: нормативно-правові умови	2
Інструменти участі	4
Прозорість та підзвітність роботи сільської ради та її виконавчих органів	5
Інфраструктура громадянського суспільства у Смолигівській ОТГ.....	6
Інформування мешканців про діяльність сільської ради: якість роботи офіційного веб-сайту	8
Висновки	13
Рекомендації	14

Смолигівська ОТГ була створена 25 жовтня 2015 року. Вона об'єднує 2 місцеві ради, 6 населених пунктів. Загальна чисельність населення громади складає 1941 осіб. У ОТГ утворений 1 старостинський округ.

ПРОЦЕДУРИ УЧАСТІ ГРОМАДЯН В УПРАВЛІННІ ГРОМАДОЮ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ УМОВИ

Смолигівською сільською радою були прийняті такі документи, що регламентують питання прозорості та підзвітності діяльності ради та її виконавчих органів, а також форми взаємодії влади та громадянського суспільства:

- Статут територіальної громади;
- Регламент діяльності сільської ради, Регламент діяльності виконавчих органів ради, Бюджетний регламент;
- Положення про порядок проведення конкурсу громадських ініціатив на отримання міні-грантів в 2018 році, Положення про громадський бюджет.

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ІНСТРУМЕНТІВ/ПРОЦЕДУР ПРОЗОРСТІ ТА ПІДЗВІТНОСТІ РОБОТИ ОМС СМОГИЛІВСЬКОЇ ОТГ

ІНСТРУМЕНТ/ПРОЦЕДУРА

НОРМАТИВНИЙ АКТ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ МЕШКАНЦІВ
ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ

СТАТУТ

ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ

СТАТУТ

ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ

МІСЦЕВІ ІНІЦІАТИВИ

СТАТУТ

ПОРЯДОК ПУБЛІЧНОГО ЗВІТУВАННЯ
ГОЛОВИ, ДЕПУТАТІВ РАДИ, СТАРОСТ

СТАТУТ

КОНСУЛЬТАТИВНО-ДОРАДЧІ ОРГАНИ

СТАТУТ

ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ (ОСН)

СТАТУТ

КОНКУРС МІСЦЕВИХ ІНІЦІАТИВ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК
ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ
ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПРОЗОРСТІ / ПОРЯДОК ОПРИЛЮДНЕННЯ
ІНФОРМАЦІЇ / ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕГЛАМЕНТ

СТАТУТ

ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН / ЕЛЕКТРОННІ ЗВЕРНЕННЯ

СТАТУТ

ГРОМАДСЬКА ЕКОЛОГІЧНА КОНТРОЛЬНА ІНСПЕКЦІЯ

СТАТУТ

ОСОБИСТА УЧАСТЬ ЧЛЕНІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ В ОБГОВОРЕННІ
ПИТАНЬ МІСЦЕВОГО ЖИТТЯ / ЗАЛУЧЕННЯ ЕКСПЕРТІВ
ДО РОЗРОБКИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

СТАТУТ

ДОГОВОРИ (УГОДИ) ПРО ВЗАЄМОДІЮ
І СПІВРОБІТНИЦТВО
У ВИРШЕННІ ПИТАНЬ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

СТАТУТ

ІНСТРУМЕНТИ УЧАСТІ

Статут визначає більш ніж 11 форм владно-громадської взаємодії у громаді (інструментів демократії участі) (Зазначені у Малюнку 1).

Процедури використання цих інструментів визначені у Статуті у загальних рисах. Окремими положеннями регулюються лише процедури громадського бюджету та конкурсу місцевих ініціатив.

Аналіз норм Статуту, що регламентують інструменти демократії участі, виявив недоліки, які можуть ускладнювати їх використання мешканцями.

У частині регулювання **загальних зборів (конференцій)** членів територіальної громади Статут визначає, що "ініціювання, організація та проведення загальних зборів, норми представництва на конференції регламентується законом та Положенням про загальні збори (конференції)", проте саме Положення прийняте радою не було.

Сумнівною також видається норма, за якою "збори членів територіальної громади - жителів населеного пункту Територіальної громади, що не є її адміністративним центром, скликаються сільським головою або відповідним сільським старостою". Таке формулювання може трактуватись таким чином, що мешканці периферійних населених пунктів не можуть за власною ініціативою скликати загальні збори. Загально-територіальні збори та збори на рівні адміністративного центру можуть скликатись ініціативною групою громадян.

Норми Статуту в частині регулювання загальних зборів також не визначають квоти представництва територій на конференціях громадян за місцем проживання. Статут також зазначає, що рішення загальних зборів є обов'язковими для виконання старостами та органами самоорганізації населення, для органів місцевого самоврядування вони мають рекомендаційний характер.

Громадські слухання Статут поділяє на загальні та місцеві. Процедури їх проведення окреслені лише в загальних рисах. Статут посилається на Положення про громадські слухання, в якому визначаються "процедурні питання реалізації права членів територіально громади на участь у громадських слуханнях". Проте відповідне Положення сільською радою прийнято не було.

Для подання на розгляд сільської ради проекту рішення в порядку місцевої ініціативи на її підтримку необхідно зібрати 300 підписів — на рівні всієї громади, 100 на рівні окремих населених пунктів. Для сільської громади із загальною чисельністю населення 1941 осіб такі підписні пороги є завищеними та значно ускладнюють використання цього інструменту. Статут також посилається на окреме Положення про місцеві ініціативи, яке сільською радою прийнято не було.

Статутом детально унормовані питання роботи Громадської екологічної контрольної інспекції, яка є однією із форм громадського контролю за діяльністю сільської ради, її виконавчих органів та ОСН. Іншими формами такого контролю за Статутом є: аналіз інформації, що має знаходитися у відкритому доступі; надсилання інформаційних запитів з приводу будь-якої їхньої діяльності; ініціювання звіту посадової особи сільської

ради, ОСН на зборах (конференціях) членів територіальної громади; створення за рішенням загальних зборів (конференцій) громадських контрольних інспекцій (екологічної, транспортної тощо); ініціювання та проведення громадських слухань; здійснення інших незаборонених законом контрольних заходів.

До переліку суб'єктів такого контролю Статут відносить громадські організації, що діють на території громади, безпосередньо члени територіальної громади.

У відповідь на запит Смолигівська сільська рада надала 2 нормативно-правових акти, що регламентують залучення населення до розподілу бюджетних коштів — Положення про порядок проведення конкурсу місцевих ініціатив та Положення про громадський бюджет. Ці два документи прийняті на одній сесії сільської ради. Вони визначають дещо різні процедури відбору та реалізації громадських проектів коштом місцевого бюджету. Вони визначають різні переліки суб'єктів подання проектів, різні органи, що займаються супроводженням конкурсів та відбором проектів.

ПРОЗОРІСТЬ ТА ПІДЗВІТНІСТЬ РОБОТИ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ТА ЇЇ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ

Згідно зі **Статутом громади**, для участі у засіданні ради та її постійних комісіях члену територіальної громади необхідно подати відповідну заяву на і'мя секретаря ради. Він, в свою чергу, зобов'язаний забезпечити мешканцю це право. Проте у разі якщо технічні та організаційні причини не дозволяють забезпечити відвідування мешканцями засідання, йому відмовляють. При цьому Статут не визначає можливий перелік підстав для такої відмови, що створює сприятливі умови для використання цієї норми для відмови мешканцям в участі у засіданнях ради.

Статут також зазначає, що члени територіальної громади мають право брати участь у засіданнях виконкому і жодних умов щодо такої участі він не встановлює.

Статут зобов'язує сільського голову не менше одного разу на півроку через ЗМІ, сайт ради та на зустрічах з мешканцями інформувати громаду про виконання бюджету та місцевих цільових програм.

Депутат ради також зобов'язані періодично звітувати перед виборцями про свою діяльність. Періодичність, порядок організації та проведення звітів депутатами встановлюється радою. Староста, за Статутом, звітує про свою роботу перед жителями відповідного населеного пункту громади не рідше одного разу на рік.

Регламент сільської ради зазначає, що громадські організації та ОСН можуть вносити пропозиції щодо питань, які виносяться на розгляд сесії. Більше того, він зобов'язує працівникам відділів та управлінь надавати ініціаторам допомогу та інформацію, необхідну для підготовки даних питань. Проте механізм подачі Регламент не уточнює.

Гласність роботи ради, за Регламентом, забезпечується шляхом публікації звіту засідань у офіційному друкованому виданні ради, офіційному веб-сайті, інших засобах масової інформації. В окремих випадках, за рішенням ради, її засідання можуть транслюватись на площі перед приміщенням, де відбувається пленарне засідання ради.

Регламент також зобов'язує в двомісячний термін після завершення першого, другого, третього кварталів та у тримісячний термін після завершення року публікувати квартальний чи річний звіт про хід і результати виконання бюджету у офіційному друкованому виданні та офіційному веб-сайті. Звіт подає до газети фінансове управління ради.

Питання допуску до засідань виконкому **Регламент виконавчого комітету** відносить до відання керівника виконавчого органу сільської ради, який узгоджує його із секретарем виконкому. Запрошені на засідання виконкому можуть брати участь в обговоренні питань, що внесені до порядку денного, давати довідки до них, задавати доповідачу запитання та вносити пропозиції до проекту рішення.

Регламент зобов'язує виконавчий комітет не менше як один раз на рік звітувати перед сільською радою про свою роботу та інформує про неї мешканців сіл.

ІНФРАСТРУКТУРА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У СМОГИЛІСЬКІЙ ОТГ

ІНСТИТУТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Аналіз реєстру громадських об'єднань (ГО) показав, що на території ОТГ діє 2 ГО, які зареєстровані у 2013 – 1 ГО та у 2015 – 1 ГО. Організації пройшли повну реєстрацію та отримали статус юридичної особи. 1 ГО зареєстрована у селі Сарнівка, ще одна - 1 у селі Хорохорині.

У рамках дослідження були проведені глибинні інтерв'ю з представниками влади та громадянського суспільства Смолигівської ОТГ. За інформацією, наданою респондентами, дієвою громадською організацією у громаді є лише «Крило Надії». Вона була створена у 2015 році для подачі проекту на конкурс грантів від ПРООН, що передбачав встановлення вуличного освітлення на сонячних батареях. Ще один проект від IREX був спрямований на інформування мешканців про реформу децентралізації. За сприяння громадської організації, наразі планується створення молодіжної ради. Крім «Крила Надії», у громаді діє клуб патріотів, організований ветераном АТО. Громадська організація та клуб беруть участь у заходах один одного. Навіть збиралися подавати спільну заявку на конкурс проектів.

У ГО є кабінет в будинку культури. А для масових заходів вона бере дозвіл на використання зали будинку культури. ГО також працюють у партнерстві з бібліотекою. Труднощами для громадської організації є брак фінансів та часу, оскільки у працівників ГО є основне місце роботи.

АКТИВНІСТЬ МЕШКАНЦІВ ТА "ІСТОРІЯ УСПІХУ" ЗАЛУЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ГРОМАДИ

У Смолигівській сільській ОТГ живе близько 2000 мешканців, але, за словами респондентів, громаду можна назвати досить активною. Громада була однією з перших утворених в Україні хоча люди не знали чого очікувати від об'єднання. На думку респондентів, обрання нової сільської голови, здобутки громади внаслідок реформи (покращилась інфраструктура, рівень надання послуг, відремонтований будинок культури, створення Нової української школи) та вкладання коштів у приєднану сільську раду призвели до того, що люди повірили у зміни і стали теж долучатись до змін. 2018 року був реалізований бюджет участі, завдяки якому був встановлений дитячий майданчик. Але в цьому році кошти на повторне проведення бюджету участі, за даними респондентів, виділити не вдалося.

Свята та заходи частіше проводяться окремо по сільським радам, але є й спільні заходи для всієї об'єднаної громади (проекти, день громади).

Ще однією з тенденцій зростання громадської активності в громаді є підтримка мешканцями еко-активізму. Але цьому сприяє, насамперед, вплив Інтернету і глобальні тенденції. В рамках цього руху місцеві активісти налагодили співпрацю з Волинським екологічним центром. Влада планує залучити бізнес до екологічних ініціатив. Депутати організували прибирання територій, очищення ставка.

МАЙДАНЧИКИ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Робочі групи при сільській раді ОТГ за участі активістів створюються за потребою. Наприклад, у 2019 році громада виграла проект за напрямком гендерної рівності, у якому однією з вимог було створення робочої групи. До її складу увійшли депутати, апарат сільської ради, активісти. Молодіжна рада знаходиться в процесі створення. Молодь озвучила свою готовність до створення молодіжної ради за результатами участі у тренінгах з тематики молодіжної політики. Влада готова надати молодіжній раді приміщення в будинку культури. Майбутні члени молодіжної ради вже організували та провели у ОТГ святкування дня молоді.

Спільні культурні заходи в громаді проводяться в будинку культури, в школах та в старостаті. За даними, наданими респондентами, проблем з Інтернетом у ОТГ немає. Транспортне сполучення також є цілком прийнятним.

ХАРАКТЕР ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВЛАДОЮ ТА МЕШКАНЦЯМИ

На думку респондентів, для успіху владно-громадської взаємодії важливою є позиція голови та активність і системність самих громадських організацій.

Прикладом успішної взаємодії влади та мешканців респонденти називають проект ПРООН з освітлення вулиць, в рамках якого була залучена і громадська організація, і мешканці, виділені кошти з бюджету, підприємці також долучилися фінансово. Крім цього проекту, взаємодія найчастіше відбувається наступним чином:

- заступник голови допомагає громадській організації писати проектні заявки;
- на свої заходи громадська організація запрошує представників влади.

Написання Стратегії розвитку ОТГ відбувалось із залученням експертів та мешканців громади. Кожен рік проводяться збори селян для визначення пріоритетів при розподілі бюджету. Навіть проводять бесіди в ігровому форматі з дітьми з тематики майбутнього розвитку ОТГ.

Інформування громадян відбувається за допомогою дошок оголошень, сайту громади, сторінки у Facebook, групи у Viber. У бібліотеці встановлено інформаційний стенд щодо реформи децентралізації. Крім того, до мешканців часто доносять необхідну інформацію перед концертами та іншими публічними заходами.

Голова щорічно звітує в сільській раді та в старостаті, періодично здійснює виїзні прийоми. Депутати спілкуються зі своїми виборцями як безпосередньо, так і на сесіях.

ЩО, НА ДУМКУ РЕСПОНДЕНТІВ, МОЖЕ СПРИЯТИ ПІДВИЩЕННЮ АКТИВНОСТІ ТА ПОКРАЩЕННЮ ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ І МЕШКАНЦІВ?

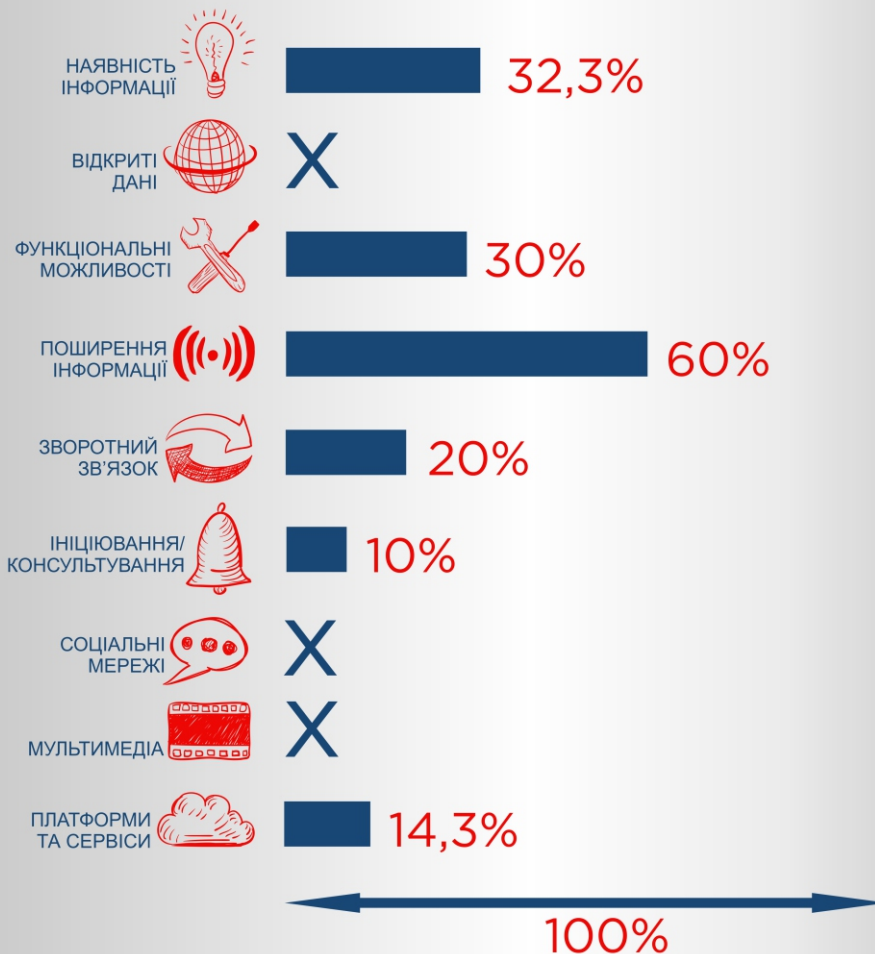
1. Реконструкція бібліотеки у простір для дозвілля та комунікації, за прикладом Польщі. Частина приміщень будинку культури можна здавати в оренду.
2. Продовження навчань для молоді з написання проектів розвитку та волонтерства.
3. Організація обміну досвідом для активістів для навчання активізму, в тому числі з іншими країнами.

ІНФОРМУВАННЯ МЕШКАНЦІВ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ: ЯКІСТЬ РОБОТИ ОФІЦІЙНОГО ВЕБ-САЙТУ

Аналіз офіційного веб-сайту Смолигівської об'єднаної територіальної громади (ОТГ) <https://smolygiv-rada.gov.ua/> показав, що він передбачає обмежений перелік функціональних можливостей та не містить повного переліку інформації, що має бути представлений у публічному доступі.

Методологія аналізу веб-сайту громади передбачала проведення оцінки за 206 показниками, за допомогою яких вимірювалась інформаційна наповнюваність та функціональна зручність роботи веб-сайту громади. Показники можна розподілити на такі категорії: наявність інформації (62 показники); відкриті дані (79 показників — наборів даних); функціональні можливості (10 показників); поширення інформації (5 показників); зворотний зв'язок (5 показників); ініціювання/консультування (10 показників); соціальні мережі (8 показників); мультимедіа (4 показники); платформи та сервіси (7 показників). За результатами оцінки був заміряний рівень відповідності сайту громади цим показникам (Таблиця з оцінкою сайту за 206 показниками знаходиться у Додатку 1).

РІВЕНЬ ВІДПОВІДНОСТІ САЙТУ СМОГИЛІВСЬКОЇ ОТГ

ПОКАЗНИК "НАЯВНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ"

" + " Розміщена на веб-сайті інформація

Сайт містить стрічку новин із важливими для громади анонсами та повідомленнями, яка регулярно наповнюється. На ньому зручно та явно відображена сторінка із контактами, де можна знайти адресу, графік роботи, телефони, електронну пошту, а також форму зворотного зв'язку.

На сайті представлена інформація про голову громади та його заступників, а також їх контакти.

Оприлюднений графік прийому громадян керівництвом громади. Представлені дані про склад депутатського корпусу та про прив'язку депутатів до виборчих округів.

Наявна інформація про старост, їх контактні дані, графік роботи та прийому громадян.

Статут громади міститься у розділі із офіційними документами. На сайті оприлюднені проекти та тексти рішень ради та виконкому, регламент ради.

"-" Відсутня на веб-сайті інформація

На сайті відсутні контакти депутатів, їх приймалень та графік прийому виборців.

Не оприлюднена інформацію про персональний склад постійних депутатських комісій, персональний склад виконавчого комітету, а також їх контактні дані.

Не відображена інформація про виконавчі органи, їх функції, повноваження, керівників, контактні дані, режим роботи та графіки прийому. Не вдалось знайти інформацію із переліком комунальних підприємств, установ чи організацій, відсутні також їх контактні дані, режим роботи та графік прийому.

Відсутні на сайті тексти розпоряджень голови, Положення про постійні комісії ради, протоколи, плани проведення та порядки денні постійних депутатських комісій, засідань ради та виконкому. Не розміщені також результати поіменного голосування депутатів ради.

Окремого розділу про регуляторну діяльність на сайт знайти не вдалось. Відсутні проекти та тексти прийнятих регуляторних актів, звіти про відстеження їх результативності.

Не розміщені звіти голови громади, старост та депутатів ради.

Основні положення генеральних планів населених пунктів, включаючи графічні частини, на сайті не представлені. Відсутні на сайті також детальні плани території, плани зонування території та правила благоустрою.

Інформація, що пов'язана із відкритістю влади та громадською активністю, відсутня. Не передбачений окремий розділ чи сторінка із роз'ясненням механізмів чи процедур, за допомогою яких громадяни можуть брати участь в управлінні місцевими справами, а також сторінку з питань діяльності громадської ради, інших консультативно-дорадчих органів, сторінки про органи самоорганізації населення. На сайті немає інформації про систему обліку, види інформації, що зберігається, а також щодо порядку подання запитів на інформацію та порядку оскарження рішень органів місцевого самоврядування, його дій чи бездіяльності.

"+/-" Розміщена на веб-сайті інформація є неповною або незручною в пошуку

На сайті представлена досить повна інформацію про посадових осіб, однак майже у всіх випадках відсутні персональні контактні дані та графіки прийому.

Другорядне меню сайту містить розділ «Показники бюджету», але бюджет поточного року із додатками можна знайти лише в рішеннях, що не можна вважати повноцінним його висвітленням. Наявний лише один звіт про виконання бюджету за липень 2019 року, що не можна вважати повноцінним відображенням квартальних та річних звітів. Регламент виконкому та бюджетний регламент взагалі знайти не вдалось.

Стратегія розвитку та Програму соціально-економічного розвитку громади на сайті

оприлюднені, однак звітів про їх виконання знайти не вдалось.

ПОКАЗНИК "ВІДКРИТІ ДАНІ"

Стаття 10 Закону України «Про доступ до публічних даних» зазначає, що "розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах".

Закон визначає публічну інформацію у формі відкритих даних як публічну інформацію у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 затверджено Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, яке визначає 79 наборів даних, які розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати.

Представлені громадою відкриті дані було оцінено відповідно до їх наявності на порталі data.gov.ua, прямого посилання на який на сайті громади знайти не вдалось. Аналіз передбачав оцінку відкритих даних за 79 показниками (наявність наборів), однак жодного із наборів даних на ресурсі не розміщено.

ПОКАЗНИК "ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ"

Сайт передбачає досить обмежений набір функціональних можливостей. Інформацію знаходити важко, що пов'язано, а тому числі, із відсутністю системи пошуку на сайті. Однак на сайті є можливість розширеного пошуку нормативно-правових актів та їх проектів. Не вдалось знайти карту сайту, однак передбачені додаткові налаштування для людей з вадами зору та його адаптовано до перегляду із мобільних пристроїв. На сайті не передбачена можливість утворення персонального кабінету.

ПОКАЗНИК "ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ"

Сайт передбачає такий набір методів для поширення інформації: можливість робити репости до соцмереж безпосередньо із сайту, можливість підписатися на розсилку та доступні фіди RSS. RSS надає користувачеві можливість підписатися на публікації сайту - повністю або частково. Це дуже корисна опція для налагодження системного інформування мешканців громади про діяльність ради.

Однак не передбачено можливість перенаправлення інформації через месенджери безпосередньо із сайту (Telegram, WhatsApp), взаємодії з іншими сервісами для зберігання та поширення інформації безпосередньо із сайту (Digg, GetPocket, StumbleUpon).

ПОКАЗНИК "ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК"

Зворотний зв'язок на сайті можливий лише через, згадану вище, форму зворотного зв'язку. Не передбачена можливість оцінювати новини та інформаційні повідомлення ("лайки", "дизлайки", рейтинги тощо), коментувати новини та інформаційні повідомлення. Не знайшлося на сайті й оцінювань громадської думки та форуму для

обговорення актуальних питань. Зворотний зв'язок важливий для налагодження діалогу з мешканцями за допомогою сайту, а також для оцінки ставлення населення до певних нормативно-правових актів, новин, подій.

ПОКАЗНИК "ІНІЦІЮВАННЯ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ"

Єдине, що передбачено на сайті – можливість подати електронну петицію. Тут могли би бути такі можливості, як: електронні звернення та їх диференціація, запис на прийом до керівництва громади у режимі онлайн, безпосередній контакт з депутатом за допомогою спеціальної форми/запису на прийом до депутата, подання запиту на інформацію безпосередньо із сайту. Сайт також не надає громадянам можливості ініціювати електронні консультації. Не містить інформації про ініційовані владою електронні консультації, громадський бюджет та можливість його голосування онлайн, конкурси місцевих ініціатив із онлайн голосуванням.

ПОКАЗНИК "СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ"

Враховуючи те, що соціальні мережі сьогодні є одним із найбільш популярних комунікаційних майданчиків, сторінка ради та посадових осіб у соціальних мережах може стати дієвим інструментом взаємодії з мешканцями.

Досить дивними є посилання із сайту на соціальні мережі. Так, Facebook-посилання веде на сторінку сторонньої особи. У цій мережі також можна знайти сторінку голови ОТГ, однак прямого посилання на неї на сайті немає. Офіційних сторінок та акаунтів голови немає у Twitter, Telegram чи Instagram.

ПОКАЗНИК "МУЛЬТИМЕДІА"

Посилання із сайту Youtube-канал, веде на сторонній канал rada.info. Не знайшлось також онлайн-трансляцій сесій ради, засідань постійних комісій та виконкому передбачена сайтом громади.

ПОКАЗНИК "ПЛАТФОРМИ ТА СЕРВІСИ"

Сайт поєднано лише з однією платформою – електронних петиції. Він не містить посилань на такі платформи, як: «Відкрите місто», відкриті дані, громадський бюджет, відкритий бюджет, «Розумне місто» та електронні консультації.

Смолигівській сільській раді доцільно звернути увагу на "Платформу електронної демократії" <https://e-dem.tools/>, якою громади можуть користуватись на безоплатній основі. Платформа надає можливість запровадити у громаді сервіси: "електронні петиції", "громадський бюджет", "відкрите місто", "консультації з громадськістю".

ВИСНОВКИ

За 4,5 роки функціонування Смолигівської ОТГ сільською радою був прийнятий Статут територіальної громади, який визначає більш ніж 11 форм владно-громадської взаємодії. Проте окремі Положення, що регламентують процедури використання інструментів демократії участі прийняті не були. Більш детально Статут визначає процедури загальних зборів, місцевих ініціатив та громадських слухань, аналіз яких виявив недоліки. Так, мешканці периферійних сіл не наділені правом скликати загальні збори. Не прописані у Статуті також квоти представництва мешканців на конференціях. Підписні пороги на підтримку місцевих ініціатив також є завищеними.

На території ОТГ діє громадська організація, яка була створена для участі у конкурсі програми міжнародної технічної допомоги. Відповідно, одним з основних завдань ГО є залучення додаткових ресурсів на розвиток ОТГ. Основними проблемами у діяльності ГО є брак фінансів, кадрів та відсутність власного приміщення.

У ОТГ спостерігається поступове зростання громадської активності, які респонденти пов'язують з позитивними змінами, які принесла децентралізація. Робочі групи з розробки нормативно-правових актів утворюються ситуативно. Наразі ведеться робота зі створення молодіжної ради.

Характер владно-громадської взаємодії безконфліктний. Влада намагається стимулювати громадську активність. Голова регулярно звітує перед громадою.

Офіційний веб-сайт Смолигівської сільської ради містить стрічку новин із важливими для громади анонсами та повідомленнями, яка регулярно наповнюється. На ньому також регулярно оприлюднюються проекти та тексти рішень ради та виконкому, проте відсутні розпорядження та звіти голови. Бюджет громади оприлюднюється у загальному потоці рішень, що ускладнює його пошук. Звіти про виконання бюджету не розміщуються. Не передбачений на сайті окремий розділ чи сторінка із роз'ясненням механізмів чи процедур участі.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Сільській раді

Щодо унормування інструментів демократії участі:

- розробити Положення про загальні збори, громадські слухання, місцеві ініціативи, електронні петиції, консультації з громадськістю;
- внести зміни до Статуту в частині внесення мешканців периферійних сіл до кола суб'єктів скликання загальних зборів;
- знизити підписні пороги на підтримку місцевих ініціатив до 50 — на рівні всієї громади, 20 — на рівні окремих населених пунктів, територій.

Щодо стимулювання громадської участі:

- активізувати роботу щодо роз'яснення населенню процедур залучення до місцевого самоврядування;
- відновити практику залучення населення до бюджетного процесу за допомогою конкурсу місцевих ініціатив та бюджетних слухань;
- організувати навчання для старост та депутатів з тематики демократії участі для активізації мешканців периферійних сіл;
- залучати мешканців до розробки та обговорення нормативно-правових актів;
- сприяти створенню комунікативного майданчику (хабу) для громадянського суспільства.

Щодо удосконалення інформування населення:

- по можливості розробити сторінку, присвячену інструментам демократії участі, роз'ясненню процедур їх використання;
- оприлюднювати розпорядження голови, звіти голови та депутатів на регулярній основі;
- запровадити сервіси або приєднатись до готових безкоштовних платформ, що розвивають онлайн-взаємодію ради та мешканців.

Громадським активістам, громадським організаціям:

- ініціювати розробку та прийняття радою Положень про загальні збори, громадські слухання, місцеві ініціативи, електронні петиції, консультації з громадськістю;
- залучатись до бюджетного процесу ОТГ;
- брати участь у тренінгах та семінарах з тематики демократії участі, що проводяться в регіоні.

